

Motion till riksdagen 2005/06:So564

av Johan Pehrson (fp)

Riskbedömningar inom allmänpsykiatri

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om riskbedömningar inom allmänpsykiatri.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om möjligheten att använda belastningsregistret vid riskbedömningar.

Motivering

Det senaste året har vi tyvärr sett flera fall av vansinnesdåd där psykiskt sjuka människor löpt amok bland allmänheten. Vi kommer ihåg det oprovokerade våldet när oskyldiga människor mejades ner på Västerlånggatan eller när en man gick till attack mot tunnelbaneresenärer på Medborgarplatsen i Stockholm. Mordet på flickan i Arvika för två år sedan är också ett tragiskt exempel på hur blint våld drabbar oskyldiga människor.

De uppmärksammade grova våldsbrotten har satt fokus på frågan om sambanden mellan psykisk störning och kriminalitet. En doktorsavhandling av Ulrika Haggård-Grann som avlades vid Centrum för våldsprevention vid Karolinska Institutet i våras visar nämligen att när en person nekas psykiatrisk vård ökar risken fyra gånger för att en psykiskt störd person ska utsätta andra för våld inom det närmaste dygnet. Våld från psykiskt störda utlöses alltså ofta om de nekas psykiatrisk vård. 13 av 14 tillfrågade psykiskt störda våldssverkare uppger vidare att de har berättat för vårdpersonal, polis eller socialtjänst om att det finns en risk att de kan bli utåtagerande om de inte får hjälp. Personerna upplever att de har försökt förmedla sina problem innan de blir våldsamma.

Fel! Okänt namn på

Systematiska riskbedömningar inom allmänpsykiatri

Att personer med psykisk störning som nekas vård tenderar att bli våldsamma visar på hur oerhört viktigt det är att det görs en riskbedömning av de personer som hamnar inom allmänpsykiatri. Idag är det en självklarhet inom svensk psykiatri att bedöma hur självmordsriskbenägen en person är men inte hur stor risken är att personen begår våldsdåd mot andra människor i samhället. Det är att låta slumpen styra – inte förnuftet. I framtiden bör riskbedömningar vara samma självklara ansvar i allmänpsykiatri som självmordsriskbedömningar är i dag. Patienter inom allmänpsykiatri som kan misstänkas vara farliga för sig själva eller andra ska således riskbedömas, det gäller särskilt patienter med s k dubbeldiagnos (psykisk sjukdom/missbruk). Det är därmed inte bara människor som är tvångsvårdade som ska genomgå en riskbedömning innan de släpps ut – behovet finns även inom allmänpsykiatri. Arbetet med att utveckla bra metoder att göra riskbedömningar och öka kunskapen om vilka faktorer som är relaterade till risken att falla in i allvarlig brottslighet måste fortsätta. En viktig insats för att minska risken för våld är vidare att hos patienter inom psykiatri utvärdera och vid behov behandla missbruk och beroende av droger. En minskad droganvändning minskar risken för att vidta våldshandlingar högst betydligt.

För att underlätta arbetet med att genomföra adekvata riskbedömningar inom allmänpsykiatri behövs möjligheten att låta bedömare använda sig av belastningsregistret, vilket inte är tillåtet idag på grund av sekretess. Sekretessfrågorna ställs på sin spets i fall som dessa och målkonflikterna är många och svåra. Men de måste vägas mot risken att en människa utsätter andra för fara – riskbedömningar är ytterst en samhällsskyddsåtgärd för att skydda medborgarna mot våldsverkare.

Stockholm den 4 oktober 2005

Johan Pehrson (fp)